
Plac Szembeka Piotra

Dzielnice: Praga Południe

Osiedla: Grochów

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1928

Opis

Piotr Szembek herbu własnego (1788-1866) - generał. Był rodowitym warszawiakiem, wykształconym jednak w berlińskiej Akademii Wojskowej. Po jej ukończeniu znalazł się początkowo w szeregach wojska pruskiego, jednak dość szybko przeszedł do armii Księstwa Warszawskiego, dostając się do formacji dowodzonej przez Jana Henryka Dąbrowskiego. W 1813 roku włączył się do walki w obronie Gdańska, dowodząc tzw. "kampanią piekielną". W czasach Królestwa Polskiego - już jako generał - dowodził 1. Pułkiem Strzelców Piesznych. Był jednym z nielicznych wysokich rangą żołnierzy służby czynnej, którzy natychmiast poparli wybuch powstania listopadowego. Już trzeciego dnia znalazł się w stolicy, osadził tu swoich żołnierzy, został członkiem Rady Wojennej i pierwszym gubernatorem wojskowym miasta w czasie zrywu (swoje obowiązki pełnił w dniach 4-16 XII 1830). Stojąc na czele 4. Dywizji Piechoty, uczestniczył w walkach pod Wawrem i Olszynką Grochowską. W III 1831 roku został zdymisjonowany przez ówczesnego naczelnego wodza generała Jana Skrzyneckiego, jednak po jego dymisji niecałe pół roku później generał Jan Krukowiecki przywrócił mu dawne szarże. Wraz z upadkiem zrywu wycofał się z życia wojskowego. Zamieszkał wówczas w swoich rodowych dobrach Siemianowice niedaleko Kępna w Wielkopolsce, gdzie zmarł.

Nazwa nadana wg klucza bitwy pod Olszynką Grochowską.

Ciekawostki

W 1919 założono plac z myślą, iż będzie to reprezentacyjny plac Grochowa, wraz z reprezentacyjną ulicą Chłopskiego. Plac obudowano kamienicami w latach 30 XX w., a resztę uzupełniono w latach 50 i 60.

Stan obecny:

Kościół parafialny Najczystszej Serca Marii. (Chłopskiego 2) Powstał w latach 1933-40 wg Andrzeja Boniego dla uczczenia poległych w bitwie o Olszynkę Grochowską. Zbudowano go na terenach подарowanych przez przedsiębiorcę Jana Łaskiego; ów plac miał być reprezentacyjnym

miejscem Grochowa. Wcześniej stał tu drewniany kościółek, który wznosił dla parafian ks. Sztuka, upamiętniony zresztą jako patron jednej z pobliskich ulic. Ksiądz był również inicjatorem budowy nowego kościoła. Wezwanie dla świątyni wymyśliła księżna Maria Radziwiłł. Do budowy kościoła wykorzystano gruz ze zlikwidowanego Fortu XI Grochów. W głównym przedsionku wmurowano marmurowe tablice z nazwami pułków i nazwiskami dowódców Bitwy o Olszynkę Grochowską. Drewniany kościółek służył obok nowej świątyni aż do 1944, kiedy to spłonął 12 września, kiedy Armia Czerwona wkraczała na Grochów. Nowy kościół konsekrował 30.10.1949 kardynał Wyszyński. W jednej z bocznych kaplic znajduje się grób zasłużonego dla Grochowa księdza Sztuki.

Data nadania nazwy: 1928.05.14
